הפתרון לחיזבאללה כבר נוסה ב-1970 והוא עבד

written by פרופ' זכי שלום | 06.03.2026

לאחר מלחמת ששת הימים ב-1967 נוצרה בירדן מציאות חדשה. מאות אלפי פלסטינים עברו לממלכה לאחר שישראל כבשה את יהודה ושומרון. בתוך זמן קצר הקימו ארגוני הטרור הפלסטיניים בסיסים בירדן והחלו לבצע פעולות טרור נגד ישראל. בהדרגה רכשו לעצמם הארגונים מעמד אוטונומי ויצרו מציאות של "מדינה בתוך מדינה", תוך ערעור מעמדו של המלך חוסיין.

המשבר הגיע לשיאו בספטמבר 1970, כאשר מחבלים חטפו ארבעה מטוסי נוסעים של חברות זרות, הנחיתו אותם בירדן ופוצצו שלושה מהם לעיני העולם. ממשלת ישראל בראשות גולדה מאיר עמדה אז בפני דילמה: משטרו של חוסיין נחשב פרו-מערבי, וארצות הברית חששה שכל פעולה ישראלית נגד ירדן תערער את יציבותו.

למרות זאת היה ברור כי פתרון אמיתי יושג רק אם ירדן עצמה תפעל נגד ארגוני הטרור. כדי להבהיר זאת, ישראל פגעה בתשתיות של הממלכה הירדנית, ובראשן תעלת הע'ור שהובילה מים לחקלאות הירדנית. הפגיעה בתעלה הסבה נזק כבד והבהירה למלך כי חוסר פעולה כרוך במחיר ממשי.

רק אז החליט חוסיין לפעול. הוא הכריז על משטר צבאי ופתח במבצע רחב נגד הארגונים הפלסטיניים. כוחות השריון הירדניים הפגיזו מחנות פליטים, ואלפי פלסטינים נהרגו. הניסיון של סוריה להתערב נעצר בגלל פעילות מאיימת של חיל האוויר, על פי פניית הממשל. בסופו של דבר הצליח חוסיין להשיב לעצמו את השליטה בממלכה ומאז גבול ירדן נותר שקט יחסית.

הלקח ברור גם היום. בלבנון פועל חיזבאללה ככוח צבאי עצמאי, בעוד המדינה הלבנונית נמנעת מעימות איתו. אך האחריות לפעולות הארגון אינה מוטלת עליו בלבד, אלא גם על ממשלת לבנון שמאפשרת את קיומו.

רק אם לבנון תשלם מחיר כבד על המשך פעילות חיזבאללה, היא תיאלץ לפעול נגדו. דווקא כעת, כאשר איראן נחלשת, עשויה להיווצר הזדמנות לכפות על לבנון מהלך דומה לזה שביצע המלך חוסיין ב-1970. בסופו של דבר, מהלך כזה עשוי לשרת הן את האינטרס הישראלי והן את זה הלבנוני.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 4 במרץ, 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.